

at nedlægge Sparekasser, Banker og alle Pengeinstitutter. Men det er at stille Sagen paa Hovedet. Hvad jeg har sagt, er, at naar Staten giver 6 600 Kr. i Tilskud som en direkte Gave, bevirker det ganske naturligt, at vedkommende giver mere og kan give mere, og det samme er, om end i mindre Grad, Tilfældet, naar Staten tilstaar billigere Renter, end der forlanges af Sparekasserne og Bankerne; ogsaa dette bevirker — for dummere er de fleste af dem, der skal købe Jord, ikke, end at de kan regne ud, hvor stor den aarlige Renteafgift bliver —, at mange giver en højere Jordpris, end de vilde have givet, hvis de ikke var kommet ind under Statshusmandsloven. Jeg har i mange Aar været Nabo til en Herregaard, som blev udstykket efter den gamle Husmandslov, og jeg ved af Erfaring, at vedkommende Mand aldrig vilde have kunnet faa de Priser, han fik for Jorden, hvis han ikke havde faaet den solgt under Forudsætning af, at der kunde faas Statshusmandsloven og Renten derigennem blive mindre. Dette Forhold kan man ikke sammenligne med Virkningen af Sparekasse- og Banklaan, som Ministeren syntes at ville gøre. Der skal dog være en lille Smule Mening i Diskussionen.

Den højtærede Minister siger, at man kan ikke være Barnepige for de Folk. De maa selv tage Ansvaret for deres Handlinger; det kan Staten ikke blande sig i. Jeg vil da spørge: Hvorfor har den højtærede Minister saa selv Barnepiger, nemlig Amtskommissionsformændene, som jo i mange Tilfælde slaar Priserne paa den Jord, vedkommende har købt, ned? Det er netop det Barnepigesystem, som Ministeren taler om; at han ikke vil ind paa, men som han altsaa lader sine egne Repræsentanter, der er udnævnt af ham selv, praktisere.

Den højtærede Minister beklager sig over, at vi i Aarene 1916, 17, 18 og 19 ikke har faaet oprettet flere Husmandsbrug. Det lyder dog noget underligt at høre den højtærede Minister beklage sig herover, thi den højtærede Minister burde dog vide, hvorledes de politiske Forhold laa den Gang: at vi nemlig ikke kunde gennemføre mere Jordlov, end man fra den højtærede Ministers Partis Side vilde have gennemført. Jeg skal i denne Forbindelse, da den højtærede Minister synes at smile, minde om, hvad hans Partis Ordfører, det ærede 4de tingvalgte Medlem (Ole Hansen), udtalte den 7. Marts 1917.

Han sagde: Vi bør tage forsigtigt paa det Spørgsmaal; det kan ikke gaa an, at man bliver ved at arbejde i den Retning. Vi maatte enten — sagde det ærede Medlem — fortsætte med halv Kraft eller ogsaa kun vedtage Loven paa 1 Aar, for at man kunde se Tiden an — et Bevis for, at man fra den Side saa særlig mærkt paa Forholdene og ikke ønskede at være med til flere Jordlove paa det Tidspunkt. Det kan derfor ikke nytte, at den højtærede Minister nu kommer og ønsker at lægge Ansvaret over paa os.

Angaaende det Spørgsmaal, som har været drøftet imellem den ærede Ordfører for Socialdemokratiet og den højtærede Landbrugsminister, nemlig de nye Statshusmænds økonomiske Forhold, maa jeg i Hovedsagen erklære mig enig med den højtærede Minister i, at naar man fra Statens Side har sagt til en Borger: Nu giver vi dig de og de Laan og de og de Tilskud til det bestemte Formaal, maa Princippet være, at mere maa der ikke laanes vedkommende, og han maa ikke regne med, at hvis Beløbet ikke slaar til, kan han blot komme og forlange mere. Dermed vil jeg ikke sige, at det ikke i mange Tilfælde vil kunne være formaalstjenligt, maaske nødvendigt, at hjælpe den paagældende yderligere, men Hovedsynspunktet maa være det, jeg lige har nævnt. Det var ogsaa det Synspunkt, vi fremsatte, den Gang Husmændene fra Egholm, der havde faaet en ekstra Gæld paa 2 000 Kr., syntes, at det vilde være rart, om de nu kunde laane ogsaa dem af Statskassen; vi var den Gang indenfor Jordlovsudvalget fra alle Partiers Side enige om at svare nej dertil, da det var sagt til dem paa Forhaand: De og de Vilkaar gaar I ind under, og dem maa I rette jer efter. Deputationens Formand erklærede ogsaa senere i Bladene, at de kunde udmærket godt klare sig, men de havde syntes, at det kunde være rart at faa denne Hjælp af Statskassen, det havde været lettere. Derfor tror jeg, man skal være noget varsom med at vinke for stærkt til de Folk, man giver saa store Gaver, som man har givet; man skal være varsom med at give dem for stort Haab om, at naar Beløbet ikke slaar til, kan de komme igen og faa mere. Det kan nemlig føre til, at de ikke handler saa forsvarligt, som de ellers vilde gøre. Derfor er jeg enig med den højtærede Minister i hans Hovedbetragtning af Spørgsmaalet.

Endelig vil jeg gerne gøre en Bemærkning til den højtærede Minister i Anled-